

Sygn. akt: I Ns 152/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Staniszevska
-----------------	-------------------------

Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Dorota Cichorz-Dąbrowska
--------------	---

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2017 r. w Szczytnie na rozprawie

sprawy z wniosku S. D.

z udziałem L. D., Z. D.

o dział spadku i zniesienia współwłasności

postanawia:

I. dokonać zniesienia współwłasności:

a) samochodu osobowego marki P. (...) nr podwozia (...) o wartości 3000 zł,
b) oszczędności zgromadzonych w Banku (...) na koncie oszczędnościowym nr (...) o wartości 0,19 zł,
c) oszczędności zgromadzonych w (...) Bank (...) S.A. na rachunku oszczędnościowym nr (...) - (...) o wartości 32,31 zł
oraz działu spadku po B. D. zmarłym dnia 3.02.2014 r. w K. ostatnio stale zamieszkałego w K., którego spadkobiercy zostali ustalenii postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 16.10.2014 r. w sprawie sygn. akt(...)w skład którego wchodzi udział wynoszący 1/2 części w prawie własności:

a) samochodu osobowego marki P. (...) nr podwozia (...) o wartości 3000 zł,
b) oszczędności zgromadzonych w Banku (...) na koncie oszczędnościowym nr (...) o wartości 0,19 zł,
c) oszczędności zgromadzonych w (...) Bank (...) S.A. na rachunku oszczędnościowym nr (...) - (...) o wartości 32,31 zł
w ten sposób, że:

a) samochód osobowy marki P. (...) nr podwozia (...) o wartości 3000 zł,
b) oszczędności zgromadzone w Banku (...) na koncie oszczędnościowym nr (...) o wartości 0,19 zł,
c) oszczędności zgromadzone w (...) Bank (...) S.A. na rachunku oszczędnościowym nr (...) - (...) o wartości 32,31 zł

przyznać na wyłączną własność uczestniczce Z. D.

bez spłat na rzecz wnioskodawcy S. D. i uczestnika L. D.,

II. wartość przedmiotu sprawy ustalić na kwotę 3.032,50 zł,

III. koszty postępowania strony ponoszą we własnym zakresie,

IV. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy i uczestników na rzecz Skarbu Państwa Sąd Rejonowy w Szczytnie po 929,85 zł tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa. .

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. D. wniósł o dokonanie działu spadku po B. dziecku zmarłym dnia 3.02.2014 r. w skład którego wchodzi nieruchomości rolne o pow. 16,61 ha, zabudowanej położonej w K., samochodu marki P., oszczędności zgromadzonych w banku (...) S.A. i w Banku (...) S.A. przez przyznanie uczestnikom tych składników.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że postanowieniem z dnia 16.10.2014 r. Sąd Rejonowy w Szczytnie stwierdził nabycie spadku po B. D.. Wnioskodawca i uczestnicy są jedynym jego spadkobiercami. W skład spadku wchodzi majątek wymieniony we wniosku, który jest we władaniu uczestników.

Uczestnicy Z. D. i L. D. w odpowiedzi na wniosek podnieśli, że w skład spadku po B. D. wchodzi jedynie samochód marki P., stanowiący współwłasność małżeńską z Z. D.. Gospodarstwo rolne zostało darowane przez B. D. i Z. D. synowi L. D.. Nie wiedzą czy w skład spadku wchodzi oszczędności. (k.58)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. D. zmarł w dniu 3.02.2014 r. w K. ostatnio na stałe mieszkała w K.. W chwili śmierci był żonaty z Z. D., miał trzech synów S. D., L. T. dziecku i J. D.. J. D. w dniu 11.07.2014 r. odrzucił spadek po ojcu B. D., jego zstępnie: M. D. i G. D. w dniu 16.10.2014 r. odrzucili spadek po dziadku B. D.. Postanowieniem z dnia 16.10. (...) w sprawie sygn. akt (...), Sąd Rejonowy w Szczytnie stwierdził, że spadek po B. D. na podstawie ustawy nabyli żona Z. D. oraz synowie S. D. i L. D. po 1/3 części każde z nich. (dowód: dokumenty akt (...)k.30, 37, 39)

B. D. i Z. D. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej byli współwłaścicielami samochodu osobowego marki P. o wartości 3.000 zł. (bezsporne)

B. D. i Z. D. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej byli współwłaścicielami nieruchomości rolnej zabudowanej położonej w K. o pow. 30,08 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). (bezsporne) Umową z dnia 9.02.1996 r. nieruchomości tą darowali synowi L. D., który jednocześnie tą umową ustanowił na ich rzecz prawo dożywocia. (dowód: odpis księgi wieczystej k. 9-10) Wartość tej nieruchomości według stanu na datę dokonania darowizny wynosi 699.000 zł. (dowód: pisemna opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości M. W. k. 67-129)

B. D. miał oszczędności zgromadzone w Banku (...) i w (...) Bank (...) S.A. W Banku (...) stan oszczędności na datę śmierci B. D. wynosił 0,19 zł. (...) Bank (...) S.A. stan oszczędności na datę śmierci B. D. wynosił 32,31 zł. (dowód: informacje k. 28, 29) Oszczędności zgromadzone w tych bankach stanowiły majątek wspólny małżonków B. D. i Z. D. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej. Oszczędności zgromadzone przez B. D. i Z. D. w Bankach zostały wypłacone przez J. D. w Banku (...) w dniu 15.11.2013 r. w kwocie 31.051,33 zł, a w banku (...) w dniu 29.11.2013 r. w kwocie 118.675,38 zł. (dowód: informacje k.153- 156,160-185, 199)

Wnioskodawca S. D. kupił w O. nieruchomości z rozpoczętą budową domu mieszkalnego. B. D. i Z. D. pomagali mu przy dokończeniu budowy tego domu przekazując materiały budowlane. Wartość tej darowizny wynosi 1/3 wartości nieruchomości. Wartość nieruchomości wynosi 300.000 zł. (bezsporne) Wnioskodawca otrzymał od rodziców samochód marki F. (...). Po okresie jego używania samochód przekazał bratu J., który z niego korzystał a następnie przekazał go do korzystania najmłodszemu z braci uczestnikowi L. D.. (bezsporne)

Ponadto powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy i uczestników k. 202

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 684 k.p.c. w sprawie o dział spadku Sąd ustala skład i wartość spadku ulegającego podziałowi. W postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu

posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych. (art. 686 k.p.c.) Skład i wartość majątku spadkowego sąd ustala na datę śmierci spadkodawcy.

Dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców, a sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek. (art. 1037. § 1 k.c., art. 1038. § 1k.c.)

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób bezsporny wynika, że w skład spadku po B. D. należy udział wynoszący 1/2 części w prawie własności samochodu osobowego marki P.. Wnioskodawca i uczestnicy w sposób bezsporny ustalili bowiem, że samochód ten stanowił własność B. D. i Z. D. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej. Bezspornie też ustalili, że wartość tego samochodu wynosi 3.000 zł. (k.58, 202)

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, informacji nadesłanych przez Banki, wynika że na nazwisko B. D. były prowadzone w Banku (...) S.A. rachunki i lokaty. Z informacji tych wynika, że stan oszczędności na datę śmierci B. D. wynosił: w Banku (...) - 0,19 zł, w (...) Bank (...) S.A. - 32,31 zł. Przy czym wnioskodawca i uczestnicy zgodnie stwierdzili, że oszczędności te stanowiły majątek wspólny małżonków B. D. i Z. D. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej, a zatem do spadku po B. D. należy udział wynoszący 1/2 części w tych oszczędnościach. Z dokumentów tych wynika, że oszczędności zgromadzone w tych Bankach, przed śmiercią B. D. zostały wypłacone przez jego syna J. D., w Banku (...) w dniu 15.11.2013 r. w kwocie 31.051,33 zł, a w banku (...) w dniu 29.11.2013 r. w kwocie 118.675,38 zł. Zdaniem sądu, nawet jeżeli przyjąć, że pobrane przez J. D. oszczędności zgromadzone na rachunkach B. D. stanowiły darowizny na jego rzecz, to nie można ich zaliczyć na schedę spadkową, gdyż zgodnie z art. 1039 k.c. zaliczenie darowizny na schedę spadkową następuje między spadkobiercami dokonującymi działu spadku. J. D. i jego zstępni nie są zaś spadkobiercami B. D., odrzucili skutecznie spadek po B. D..

Zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że B. D. i Z. D. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej byli współwłaścicielami nieruchomości rolnej zabudowanej położonej w K. o pow. 30,08 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) oraz, że umową z dnia 9.02.1996 r. nieruchomość tą darowali synowi L. D., który jednocześnie tą umową ustanowił na ich rzecz prawo dożywocia. Wartość tej nieruchomości według opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości M. W. według stanu na datę śmierci B. D., tj. na dzień 3.02.2014 r. i cen z daty sporządzenia opinii wynosi 966.000 zł a wartość rynkowa prawa dożywocia wynosi 87.000 zł. Opinia ta nie była kwestionowana przez wnioskodawcę i uczestników, również sąd ją podzielił.

Wnioskodawca i uczestnicy zgodnie ustalili, że uczestnik (obdarowany) L. D. dokonała nakładów na tą nieruchomość a ich wartość oszacowali na kwotę 250.000 zł. (k.149 odwr.)

Opierając się na wiarygodnej opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości po odjęciu wartości prawa dożywocia i wartości nakładów dokonanych przez uczestnika L. D., Sąd przyjął że wartość nieruchomości na datę dokonania darowizny wynosi 629.000 zł.

Wnioskodawca i uczestnicy zgodnie również stwierdzili, że B. D. i Z. D. pomagali wnioskodawcy S. D. przy dokończeniu budowy domu kupionego przez niego w O. przekazując materiały budowlane. Ustalili (k.149 odwr., 202), że wartość tej darowizny wynosi 1/3 wartości nieruchomości, a wartość nieruchomości wynosi 300.000 zł, a zatem wartość darowizny należy ustalić na kwotę 100.000 zł.

Zgodnie z art. 1039. § 1 k.c. jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje między zstępnymi albo między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn oraz zapisów windykacyjnych, chyba że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia. Jeżeli wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegających zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej,

spadkobierca nie jest obowiązany do zwrotu nadwyżki. W wypadku takim nie uwzględnia się przy dziele spadku ani darowizny lub zapisu windykacyjnego, ani spadkobiercy zobowiązanego do ich zaliczenia.(art. 1040 k.c.)

Mając na uwadze powyższe rozważania sąd uznał, że spadkodawca B. D. dokonał na rzecz uczestnika L. D. darowizny podlegającej zaliczeniu na schedę spadkowa w kwocie 349.500 zł, a na rzecz wnioskodawcy darowizny podlegającej zaliczeniu na schedę spadkowa w kwocie 50.000 zł. (1/2 wartości darowizn poczynionych przez małżonków B. i Z. D.)

Wartość majątku spadkowego pozostawionego przez spadkodawcę B. D. wynosi 1516,25 zł. Do tej wartości należy doliczyć wartości darowizny poczynionych przez spadkodawcę, tj. kwoty 349.500 zł. i 50.000 zł. Kwota stanowiąca podstawę do ustalenia wartości sched spadkowych wynosi zatem 401.016,25 zł, która należy podzielić na 3 (tyle wynoszą udziały spadkobierców) Wartość schedy spadkowej każdego spadkobiercy wynosi zatem 133.672 zł.

Wartość otrzymanej przez uczestnika L. D. darowizny od ojca przewyższa wartość jego schedy spadkowej, a więc stosownie do art.1040 k.c. sąd nie uwzględnił zarówno jego jak i otrzymanej przez niego darowizny przy dziele spadku.

Należało zatem dokonać dzieła spadku między Z. D. i wnioskodawcą S. D.. Wartość majątku spadkowego pozostawionego przez spadkodawcę B. D., jak wcześniej ustalono, wynosi 1516,25 zł. Do tej wartości należy doliczyć wartości darowizny poczynionej przez spadkodawcę, na rzecz wnioskodawcy w kwocie 50.000 zł. Kwota stanowiąca podstawę do ustalenia wartości sched spadkowych wynosi zatem 51.516,25 zł. Kwotę tą należy podzielić na 2 (tyle wynoszą udziały spadkobierców) Wartość schedy spadkowej każdego spadkobiercy wynosi zatem 25.758,12 zł. Wartość otrzymanej przez wnioskodawcę darowizny od ojca przewyższa wartość jego schedy spadkowej, a więc stosownie do art.1040 k.c. sąd nie uwzględnił zarówno jego jak i otrzymanej przez niego darowizny przy dziele spadku.

Sąd nie rozliczał darowizny w postaci samochodu F. (...) uznając, że była to darowizna zwyczajowo przyjęta w rodzinie, gdyż każdy z synów B. D. korzystał z tego samochodu.

Z tych też dokonując zniesienia współwłasności i dzieła spadku po B. D. sąd przyznał składniki majątku uczestnicze Z. D. bez obowiązku spłaty na rzecz wnioskodawcy i uczestnika L. D.

Mając na uwadze powyższe rozważania, na mocy powołanych przepisów i art.617, 618, 622 k.p.c., 680 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 520 § 1 k.p.c. uznając, że rozstrzygnięcie sprawy jest w interesie wszystkich. O kosztach sądowych orzeczono na mocy art. 113 u.k.s.c. ściągając je od wnioskodawcy i uczestników stosownie do wielkości ich udziałów w majątku spadkowym.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)